

## ■ Puistokäytävät ja levähdyspaikat

### Yleistä

Puistoissa tulee olla eripituisia reittejä erilaisia liikkujia varten. Toiminnot tulee sijoittaa niin, että ne ovat helposti hahmotettavissa ja kaikkien käyttäjäryhmien saavutettavissa.

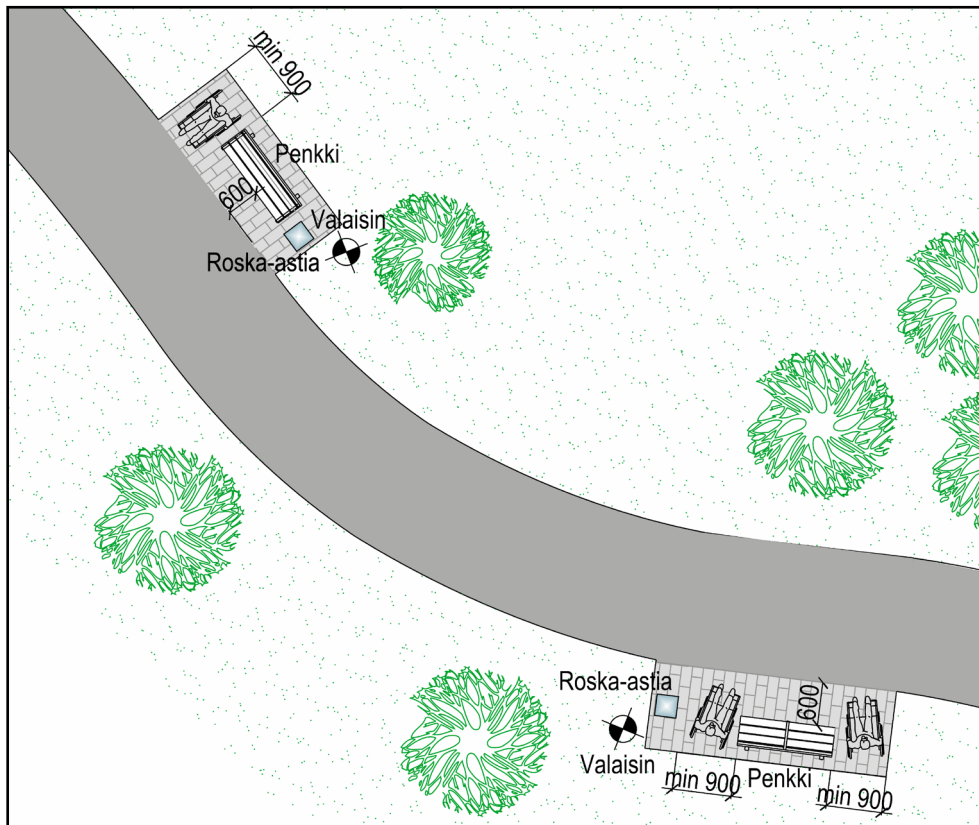
Levähdyspaikkojen suositeltava etäisyys toisistaan on erikoistasolla 50 m ja perustasolla enintään 250 m.

Puistoissa tuoksut, äänet ja kosketeltavat pinnat tarjoavat moniaistisia elämyksiä kaikille käyttäjäryhmille ja erityisesti heikkonäköisiä henkilöitä ne voivat auttaa suunnistautumaan ja hahmottamaan ympäristöä, esim. veden soina. Voimakkaasti tuoksuvat kasvit tulisi sijoittaa erilliselle puiston osalle.

Koko reitti tulee valaista yhtenäisesti ja valaistuksen tasaisuuden pitää olla sellainen, ettei synny pimeitä välialueita. Valaisimet tulee sijoittaa kulkuväylän samalle puolelle, eivätkä valaisimet saa aiheuttaa häikäisyä. Valaisinylväät sijoitetaan 1 m etäisyydelle kulkuväylän reunasta. Erikoistason kulkuväylillä tulee valaistusvoimakkuuden olla vähintään 10 lx, risteyskohdissa vähintään 15 lx, luiskissa 30 lx ja portaissa 50 lx.

### Kulkuväylät

Kulkuväylien leveyden tulee olla vähintään 2300 mm, jotta ne voidaan pitää puhtaana koneellisesti. Vapaan kulkuväylän leveyden tulee olla vähintään 1500 mm, joka on riittävä myös avustajan ja opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilöllä. Kahden pyörätuolin kohdatessa leveys on vähintään 1800 mm.



*SuRaKu-korteissa esitetään yleisohjeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon.*

*Korttien mallisuunnitelmis- sa esitetään yksi tapa tuottaa esteetöntä ympäristöä, mutta tuotteita ja suunnitteluratkaisuja kehittämällä voidaan ympäristön laadun ja esteettömyyden tasoa edelleen parantaa.*

*Korttien ohjeet perustuvat SuRaKu-projektissa määriteltyihin esteettömyyskriteereihin ja laadittuihin mallisuunnitelmiin. Ohjeet on päivitetty vastaamaan vuoteen 2022 mennessä voimaan tulleita asetuksia ja esteettömyyteen liittyviä ohjeita.*

*Alueet on jaettu kahteen esteettömyyden vaatimustason. Kaikkien alueiden tulisi olla vähintään perustasoa. Lisäksi seuraavilla alueilla tulisi toteuttaa korkeampaa esteettömyyden erikoistasoa:*

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja
- Vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystoimintapaikkojen tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt
- Alueet, joilla paljon vanhus- ja vammaisasuntoja
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joilla huomioitu kaikki käyttäjät
- Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla

## Kasvillisuus

Istutukset tulee suunnitella ja hoitaa niin, että ne eivät kasvaessaankaan aiheuta häiritseviä näkö- tai kulkuesteitä tai vaaraa puistossa liikkujille.

Puistoissa ei saa käyttää myrkyllisiä, allergisia oireita aiheuttavia tai piikkisiä kasveja.

Kasvillisuuden käytöstä lisää ohjekortissa 6 Leikkipaikat.

## Määräykset

241/2017 Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä

1007/2017 Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta

## Muut ohjeet

RT103141 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

## SuRaKu-ohjekortit

1. Suojatiet ja jalkakäytävät
2. Kävelykadut ja aukiot
3. Tasoerot
4. Julkiset piha-alueet
5. Puistokäytävät ja levähdyspaikat
6. Leikkipaikat
7. Pysäkkialueet
8. Tilapäiset liikennejärjestelyt

## SuRaKu-kriteeritaulukot

Suojatien reunatuki, Ulkoportaat, Luiskat, Opaslaatat ja ohjaavat materiaalit, Erotteluraidat, Pysäkkikorokkeet, Saadesikourut ja -kaivot, Kulkupinnat, Suojatiemerkinnät, Käsijohteet, Kaiteet, Painonappipylväs, Suojatiemerkkipylväs, Istuimet, Pollarit ja ajoesteet jalkakäytävällä, Suojatien keskisaareke, Kohokartta, Varoitusalueet.

SuRaKu-ohjekortit ja esteettömyyskriteerit löydät pdf-muodossa internet-sivulta [www.hel.fi/helsinkikaikille/](http://www.hel.fi/helsinkikaikille/)

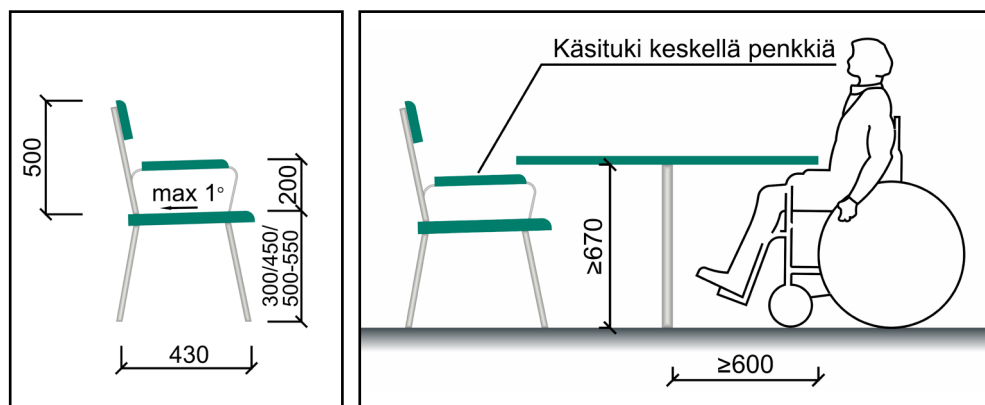
Sähköpyörätuolia varten tarvittava kääntöympyrä on halkaisijaltaan 2500 mm, pyörätuolia varten 1500 mm. Kulkuväylän vapaa korkeus tulee olla vähintään 2200 mm.

## Kulkupinnat

Toiminnallisesti erotettavilla alueilla on suositeltavaa käyttää eri päällystämateriaalia ja tummuusastetta, esim. puistoraitilla ja levähdyspaikassa.

Kulkupinnan tulee olla kova, tasainen ja luistamaton. Kovia pintoja ovat graniitti- ja betonilaatat sekä asfaltti tai tiivistetty kivituhkapinta. Poikkeamat tasoaisuudessa saavat olla enintään 5 mm ja laattojen saumat saavat olla enintään 5 mm leveitä.

Sivukaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 2 % ja perustasolla enintään 3 %. Pituuskaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 5 % ja perustasolla enintään 8 %. Luiskia koskevat edellisestä poikkeavat vaatimukset on esitelty ohjekortissa 3 Tasoerot.



## Levähdyspaikat ja istuimet

Levähdyspaikat tulee sijoittaa kulkuväylien ulkopuolelle niin, että niihin on esteetön kulkuyhteys myös pyörätuolilla. Levähdyspaikoilla tulisi käyttää kulkuväylästä poikkeavaa, tunnistettavaa pintamateriaalia.

Penkeissä ja tuoleissa tarvitaan selkänöja ja käsituet sekä vaihtelevia istuin- korkeuksia. Tavallinen penkin istuinkorkeus on 450 mm. 500–550 mm on so- piva korkeus jäykkäpolvisille ja -lonkkaisille, 300 mm lyhytkasvuille ja lap- sille. Pyörätuolista voi siirtyä 500 mm korkuiselle penkille.

Pyörätuolia varten tulee varata vähintään 900 mm:n levyinen tila penkien toiseen päähän. Pyörätuolista nousua varten käsituki tulisi sijoittaa keskelle penkkiä tai se tulisi voida poistaa tarvittaessa.

Kalusteissa tulee olla tummuuskontrasti alustan pintamateriaaliin verratessa. Pöydän äärestä tulee varata pyörätuolille vähintään 800 mm leveä tila. Heik- konäköisen tulee pystyä erottamaan pöytä ja penkki toisistaan tummuus- kontrastilta. Kalusteissa ei saa olla teräviä tai muutoin törmäys- tai muuta vaaraa aiheuttavia osia tai rakenteita.

## Opasteet

Opasteet tulee sijoittaa niin, että niiden eteen jää vapaata tilaa seisomista tai pyörätuolia varten. Koho-opasteen alareunan asennuskorkeuden maasta tulee olla noin 1100 mm. Opastetaulussa tulee olla kepillä tunnistettava ala- osa. Viittojen tekstien sijoittelun keskikorkeus 1400–1600 mm.